

Υπουργική Σύνοδος των Μεσογειακών χωρών της ΕΕ (MED7)

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2021

Κοινή Δήλωση

Εμείς, οι Υπουργοί αρμόδιοι για τα Ευρωπαϊκά Θέματα της Γαλλίας, της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Κύπρου, της Μάλτας και της Πορτογαλίας, συναντηθήκαμε στην Αθήνα στις 11 Ιουνίου προκειμένου να επιβεβαιώσουμε εκ νέου τη δέσμευσή μας στο κοινό ευρωπαϊκό εγχείρημα και να συντονίσουμε τις προσπάθειές μας για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε. Εργαζόμενοι από κοινού για να καταπολεμήσουμε την τρέχουσα πανδημία του Covid19 και να επιτύχουμε μια βιώσιμη ανάκαμψη για τους πολίτες μας, οικοδομούμε τα σταθερά θεμέλια για μια ισχυρότερη και πιο ενωμένη Ευρώπη.

- 1.** Η Μεσόγειος είναι ένα από τα πλουσιότερα περιβάλλοντα στον κόσμο ως προς τη βιοποικιλότητα, αλλά και ένα από τα πλέον ευπαθή. Η υποβάθμιση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων, καθώς και τα περιβαλλοντικά προβλήματα της Μεσογείου, απαιτούν κοινές απαντήσεις αλλά και την περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας για τα μεσογειακά κοινά αγαθά. Επαναλαμβάνουμε τη δέσμευσή μας για την προστασία αυτού του κοινού περιβάλλοντος και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων του. Η Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία στη Μεσόγειο παρέχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον μετασχηματισμό των τομέων της γαλάζιας οικονομίας σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Τόσο η νέα στρατηγική για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία που παρουσίασε πέρυσι τον Μάιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσο και τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου, μπορούν να συμβάλουν στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν όλοι οι τομείς της γαλάζιας οικονομίας. Η 5^η Ιουνίου έχει ανακηρυχθεί ως Παγκόσμια Ημέρα κατά της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας, η οποία συνιστά απειλή για τις παράκτιες κοινότητες της Μεσογείου. Ζητούμε την ανάληψη αυξημένης δράσης για την πρόληψη, αποτροπή και εξάλειψη της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας και τη συμμόρφωση προς τους κανόνες αλιείας στη Μεσόγειο, προς το ευρωπαϊκό κεκτημένο και προς το διεθνές δίκαιο. Γενικότερα, ζητούμε να διαμορφωθεί μια δυναμικότερη ευρωπαϊκή φιλοδοξία για τη θάλασσα η οποία, λαμβάνοντας υπόψη τις θαλάσσιες πτυχές των εκάστοτε πολιτικών, θα διευκολύνει την ΕΕ να ανταποκριθεί σε πολλές σύγχρονες προκλήσεις.
- 2.** Η διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης αποδείχθηκε ουσιώδης για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid19. Η ΕΕ επέδειξε ανθεκτικότητα ενεργώντας με πνεύμα αλληλεγγύης και συνεργασίας. Η στρατηγική εμβολιασμών της ΕΕ είναι η απτή απόδειξη της Ευρώπης που προστατεύει. Πρέπει να ακολουθήσουν και άλλα βήματα προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας στην περίπτωση εκδήλωσης μελλοντικών κρίσεων και η διασφάλιση του δικαιώματος των πολιτών μας στην

υγεία. Απαιτείται να ενισχυθούν οι υφιστάμενες υπηρεσίες υγείας της ΕΕ (Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων και Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων), καθώς και να δρομολογηθεί η ίδρυση ευρωπαϊκής υπηρεσίας για την ιατρική έρευνα και καινοτομία (Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Έκτακτων Καταστάσεων στην Υγεία - HERA). Η αποκατάσταση της ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της ΕΕ και των διεθνών μετακινήσεων είναι ο αποφασιστικός παράγοντας για την επόμενη μέρα. Η ευρωπαϊκή απόφαση για το Ψηφιακό Πιστοποιητικό Covid19 θα διευκολύνει σημαντικά την κυκλοφορία των πολιτών και θα συμβάλει στην ενίσχυση του τουρισμού και των οικονομιών μας, προστατεύοντας συγχρόνως τη δημόσια υγεία.

- 3. Ο μηχανισμός Next Generation EU** είναι η εμβληματική απάντηση της ΕΕ για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας. Η σημαντικότερη συνιστώσα του, ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RFF) θα βοηθήσει στην ανάκαμψη των οικονομιών μας, θα τις καταστήσει περισσότερο πράσινες και ψηφιακές και θα τις οδηγήσει σε υψηλότερο επίπεδο ανάπτυξης και συνολικής κοινωνικο-οικονομικής προόδου. Είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας να αρχίσει να αποδίδει καρπούς χωρίς καθυστερήσεις. Ζητούμε από όλα τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλουν κάθε προσπάθεια ώστε να εγκριθούν γρήγορα τα Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για να ξεκινήσει η χρηματοδότηση των οικονομιών το συντομότερο δυνατόν. Υπό τις έκτακτες αυτές περιστάσεις, χαιρετίζουμε την επέκταση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής και για το 2022. Χρειάζεται να ξεκινήσει διάλογος σε επίπεδο ΕΕ για να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες στήριξης της ανάπτυξης και των επενδύσεων, αλλά επίσης και για την κατοχύρωση αποτελεσματικής οικονομικής διακυβέρνησης μετά την πανδημία.
- 4. Συμπληρωματικές του μηχανισμού Next Generation EU** είναι η επικαιροποιημένη Νέα Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Στρατηγική και η Ψηφιακή Πυξίδα, που συνιστούν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής για την οικονομική ανάκαμψη της ΕΕ, με σκοπό τον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό. Η «καλύτερη και πιο πράσινη ανοικοδόμηση» αποτελεί ευκαιρία και διατομεακή πρόκληση. Υπό αυτό το πρίσμα αναμένουμε την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κλιματική ουδετερότητα, περιλαμβανομένου, μεταξύ των άλλων μέτρων του πακέτου "Fit For 55", του μηχανισμού διασυννοριακής προσαρμογής εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η βιώσιμη ανάπτυξη θα εξαρτηθεί από την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, σύμφωνα με το σχετικό σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτό εγκρίθηκε στην Κοινωνική Σύνοδο του Πόρτο στις 7-8 Μαΐου 2021, είναι ο καλύτερος τρόπος για να διασφαλιστεί ότι ο ιστορικός αυτός μετασχηματισμός θα πραγματοποιηθεί με δίκαιους όρους, μην αφήνοντας κανέναν πίσω, περιλαμβανομένων των εργαζόμενων σε ψηφιακές πλατφόρμες. Δεν πρόκειται

να υπάρξει επιτυχημένη ευρωπαϊκή ανάκαμψη χωρίς ισχυρή κοινωνική διάσταση, που θα λαμβάνει υπόψη τις νέες πραγματικότητες σε σχέση με τις αντίστοιχες ικανότητες.

5. Το μεταναστευτικό παραμένει μια διεθνής στρατηγική πρόκληση για την Ένωσή μας και απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. Καταδικάζουμε κάθε απόπειρα εργαλειοποίησης των μεταναστευτικών ροών για πολιτικούς σκοπούς και τονίζουμε την ανάγκη να συνεχιστεί η μάχη κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων. Είναι ζήτημα αποφασιστικής σημασίας να αντιμετωπίσει η ΕΕ τα βασικά αίτια του μεταναστευτικού και να αναπτύξει περαιτέρω την συνεργασία μας, σύμφωνα με το πνεύμα του προγράμματος "Team Europe", με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης των μεταναστευτικών ροών κατά μήκος όλων των διαδρομών μετανάστευσης, ενεργώντας αποτελεσματικά για την αποτροπή των παράνομων μεταναστευτικών ροών προς όλα τα κράτη μέλη χωρίς διακρίσεις, επιστρατεύοντας την αναγκαία επιρροή. Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να διεξάγεται μέσω ολοκληρωμένων, ισορροπημένων και ειδικά σχεδιασμένων συμπράξεων, με τη συνδυασμένη χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων και πολιτικών της ΕΕ και των κρατών μελών, περιλαμβανομένου και του εξειδικευμένου διαλόγου για ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Προκειμένου να συμβάλουμε στη συντεταγμένη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, υπογραμμίζουμε την ανάγκη για την καθιέρωση βιώσιμων νόμιμων οδών για τη μετανάστευση όσων χρειάζονται προστασία, αλλά και για την προσέλκυση ανθρώπων με ικανότητες στην ΕΕ. Ταυτόχρονα χρειαζόμαστε μια συντονισμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση των επιστροφών, με αξιοπρέπεια, ανθρώπων που δεν έχουν το δικαίωμα να παραμένουν στο έδαφος της ΕΕ. Επίσης η Ένωση οφείλει να εργαστεί για τη δημιουργία νομίμων διαύλων μετανάστευσης, όπως οι ανθρωπιστικοί διάδρομοι και να επισπεύσει τη συνεργασία με τον ΟΗΕ και ειδικότερα με την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (IOM), σύμφωνα με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στρατηγική της ΕΕ περί εθελοντικών επιστροφών και εκκενώσεων των κέντρων υποδοχής. Το νέο Σύμφωνο Μετανάστευσης και Ασύλου πρέπει να εξασφαλίζει την απαραίτητη ισορροπία μεταξύ της δίκαιης κατανομής των ευθυνών αφενός και της αλληλεγγύης αφετέρου. Επαναλαμβάνουμε την πλήρη δέσμευσή μας να επιτύχουμε αυτόν τον στόχο και χαιρετίζουμε την πρόοδο που κατέγραψε η πορτογαλική Προεδρία στις συζητήσεις για το Σύμφωνο.

6. Ο χώρος Schengen ήρθε αντιμέτωπος με διάφορες προκλήσεις κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αλλά και κατά τα προηγούμενα χρόνια. Επαναλαμβάνουμε την επιθυμία μας να αποκαταστήσουμε την ομαλή λειτουργία του χώρου Schengen. Συνεπώς είναι απαραίτητη μια μεταρρύθμιση ώστε να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα και η λειτουργικότητά του. Όπως τονίζεται στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προς έναν ισχυρότερο

και ανθεκτικότερο χώρο Schengen», η μεταρρύθμιση πρέπει να εστιάζεται στην ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων, μέσω της εντατικής επιτήρησης και της αποτροπής των παράνομων διελύσεων από τα σύνορα, της εμβάθυνσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών και της ενίσχυσης της διακυβέρνησης και της πολιτικής καθοδήγησης του χώρου Schengen. Η εφαρμογή νέας αρχιτεκτονικής πληροφοριών και ο διευρυμένος ρόλος της FRONTEX στα εξωτερικά μας σύνορα, η ανάπτυξη και χρήση καινοτόμων τεχνολογιών και ο διαρκής συντονισμός για τα μέτρα που λαμβάνονται εντός του χώρου Schengen μπορούν να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά του ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένος για μελλοντικές κρίσεις.

7. Υπενθυμίζοντας το στρατηγικό συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον στην Ανατολική Μεσόγειο εμείς, οι χώρες της Νότιας Ευρώπης, δρούμε ως πυλώνες σταθερότητας στην περιοχή, συμεριζόμενες την ίδια άποψη για τις προκλήσεις και το ίδιο όραμα για το μέλλον της. Επιθυμούμε να διευρύνουμε τη συνεργασία μας με όλες τις γειτονικές χώρες. Καλούμε όλες τις χώρες της περιοχής να σεβαστούν την κυριαρχία και τα κυριαρχικά δικαιώματα όλων των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και το διεθνές δίκαιο, περιλαμβανομένου του δικαίου της θάλασσας. Όπως αναφέρεται στα σχετικά Συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά και στην Δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25^{ης} Μαρτίου 2021, είναι ζήτημα θεμελιώδους σημασίας η Τουρκία να συμμορφωθεί κατά τρόπο που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση προς τις προαναφερθείσες αρχές, όπως και προς τις αρχές της καλής γειτονίας και να απέχει μόνιμα από νέες προκλήσεις και μονομερείς ενέργειες που καταστρατηγούν το διεθνές δίκαιο. Τονίζουμε ότι η οριοθέτηση της Υφαλοκρηπίδας και της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης πρέπει να διευθετηθούν μέσω καλόπιστου διαλόγου και διαπραγματεύσεων, με πλήρη σεβασμό του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Καλούμε την Τουρκία να αποδεχθεί την πρόσκληση της Κύπρου για την έναρξη διαλόγου για τον καθορισμό των θαλάσσιων ζωνών μεταξύ των ακτών των δύο χωρών, περιλαμβανομένης της παραπομπής του ζητήματος στο Διεθνές Δικαστήριο.

Επαναλαμβάνουμε την ισχυρή μας δέσμευση για μια βιώσιμη και συνολική λύση του Κυπριακού στη βάση της διζωνικής-δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, όπως αυτή αποτυπώνεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, που είναι δεσμευτικά για όλους και σύμφωνα με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, αξίες και αρχές. Οι προσπάθειες για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων δεν πρέπει να υπονομεύονται περαιτέρω από παράνομες και προκλητικές συμπεριφορές στις θαλάσσιες ζώνες και στο έδαφος της Κύπρου. Στην περίπτωση εκδήλωσης τέτοιων ενεργειών, επιβεβαιώνουμε εκ νέου τη βούληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να χρησιμοποιήσει όλα τα εργαλεία και τις επιλογές που διαθέτει για να

υπερασπιστεί τα συμφέροντά της και εκείνα των κρατών μελών, αλλά και να προασπίσει τη σταθερότητα της περιοχής. Αποδοκιμάζουμε τη θέση για «λύση δύο κρατών» που εκφράστηκε στη Γενεύη κατά τη διάρκεια της διάσκεψης για το Κυπριακό στις 27-29 Απριλίου και υπενθυμίζουμε πως είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας να δεσμευτεί η Τουρκία επί της συμφωνημένης βάσης των διαπραγματεύσεων, σύμφωνα με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ και ειδικά του Ψηφίσματος 1251. Εκφράζουμε βαθύτατη ανησυχία για τις παραβιάσεις στα Βαρώσια και υπενθυμίζουμε την σημασία του καθεστώτος που τα διέπει, όπως αυτό ορίζεται από τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και ειδικά των ψηφισμάτων 550 (1984) και 789 (1992). Τονίζουμε τη σημασία της εφαρμογής των ψηφισμάτων αυτών και ζητούμε την άμεση αναίρεση των παραβιάσεων.

- 8.** Η σταθερότητα και ευημερία της Βόρειας Αφρικής αποτελεί επίσης στρατηγική προτεραιότητα, όπως και η διασφάλιση της σταθερότητας ολόκληρης της περιοχής της Μεσογείου. Εμείς, οι χώρες της Νότιας Ευρώπης, στηρίζουμε την ανάληψη δράσης της ΕΕ και επαναλαμβάνουμε τις προσπάθειες για τη διευθέτηση της συνεχιζόμενης κρίσης στη Λιβύη, στο πλαίσιο της ειρηνευτικής διαδικασίας του Βερολίνου υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Επιβεβαιώνουμε εκ νέου τη σημασία της διενέργειας εκλογών στις 24 Δεκεμβρίου, όπως ορίζεται στον Οδικό Χάρτη που συμφώνησαν οι Λίβυοι για τη διεξαγωγή ελεύθερων και δημοκρατικών εκλογών. Παράλληλα, καλούμε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να εφαρμόσουν πλήρως τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός της 23^{ης} Οκτωβρίου και της έγκαιρης απόσυρσης όλων των ξένων δυνάμεων και μισθοφόρων από τη Λιβύη.
- 9.** Βάσει των Συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2021 για την Ανανεωμένη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης με τη Νότια Γειτονία – Μια Νέα Ατζέντα για τη Μεσόγειο, επιβεβαιώνουμε εκ νέου τη δέσμευσή μας να συνεργαστούμε για την υλοποίηση της νέας Ατζέντας, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης του πολιτικού διαλόγου διερευνώντας την καταλληλότερη χρήση των χρηματοδοτικών μηχανισμών, με το εργαλείο NDICI – Global Europe να αποτελεί τον κύριο μοχλό της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού. Υπό το πρίσμα αυτό αναμένουμε το επόμενο Περιφερειακό Φόρουμ της Ένωσης για τη Μεσόγειο, καθώς και τη νέα Υπουργική Σύνοδο με τους εταίρους μας του Νότου κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021. Υπενθυμίζουμε τη διαρκή μας υποστήριξη για την ανάδειξη του ρόλου των γυναικών στην κοινωνία και την οικονομία, τις βιώσιμες ευκαιρίες για τη νεολαία, καθώς και για την πράσινη μετάβαση και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, που αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την περιοχή της Μεσογείου. Από την άποψη αυτή, η συνεισφορά μας στην διαπραγμάτευση νέων εργαλείων όπως ο μηχανισμός διασυνοριακής προσαρμογής εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μπορεί να συμβάλει στην προώθηση μιας συνεπούς και φιλόδοξης ευρωπαϊκής πολιτικής για το κλίμα, αντιμετωπίζοντας το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Θα εξακολουθήσουμε να διερευνούμε τις πιθανότητες για την κοινή διευθέτηση

ζητημάτων της γαλάζιας οικονομίας και να προωθούμε τη συνεργασία μας με τους Νότιους Γείτονες.

Εργαζόμενοι από κοινού, οικοδομούμε επάνω στο όραμα για μια ισχυρότερη και πιο ενωμένη Ευρώπη που προασπίζεται τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες μας. Όντας κράτη μέλη της Νότιας Ευρώπης, ζητούμε τη συνεχή δέσμευση της ΕΕ στη Μεσόγειο, περιοχή στρατηγικής σημασίας για την ευημερία, την ασφάλεια και την σταθερότητα της Ένωσής μας. Θα εξακολουθήσουμε τη συνεργασία μας, ιδιαίτερα ενόψει των προσεχών Ευρωπαϊκών Συμβουλίων αλλά και της Συνόδου Κορυφής των κρατών μελών του ευρωπαϊκού Νότου